

У новембру 1945. године, у Демократској Федеративној Југославији одржани су избори на којима ће бити донета одлука о будућем државном уређењу земље. Избори су требали да буду фер и демократски, како би се испоштовала права воља народа. Међутим, КПЈ, која у том тренутку руководи Југословенском армијом, водећом оружаном силом у земљи, и такође има већину ресора у влади ДФЈ изиграла је овај договор. У атмосфери линча, војног притиска, ликвидација, прогона и одузимања бирачког права политичким противницима који су свакодневно били жртве терора апсолутну победу, као једина листа на изборима, победу односи листа “Народног фронта”, на чијем челу је био Јосип Броз.

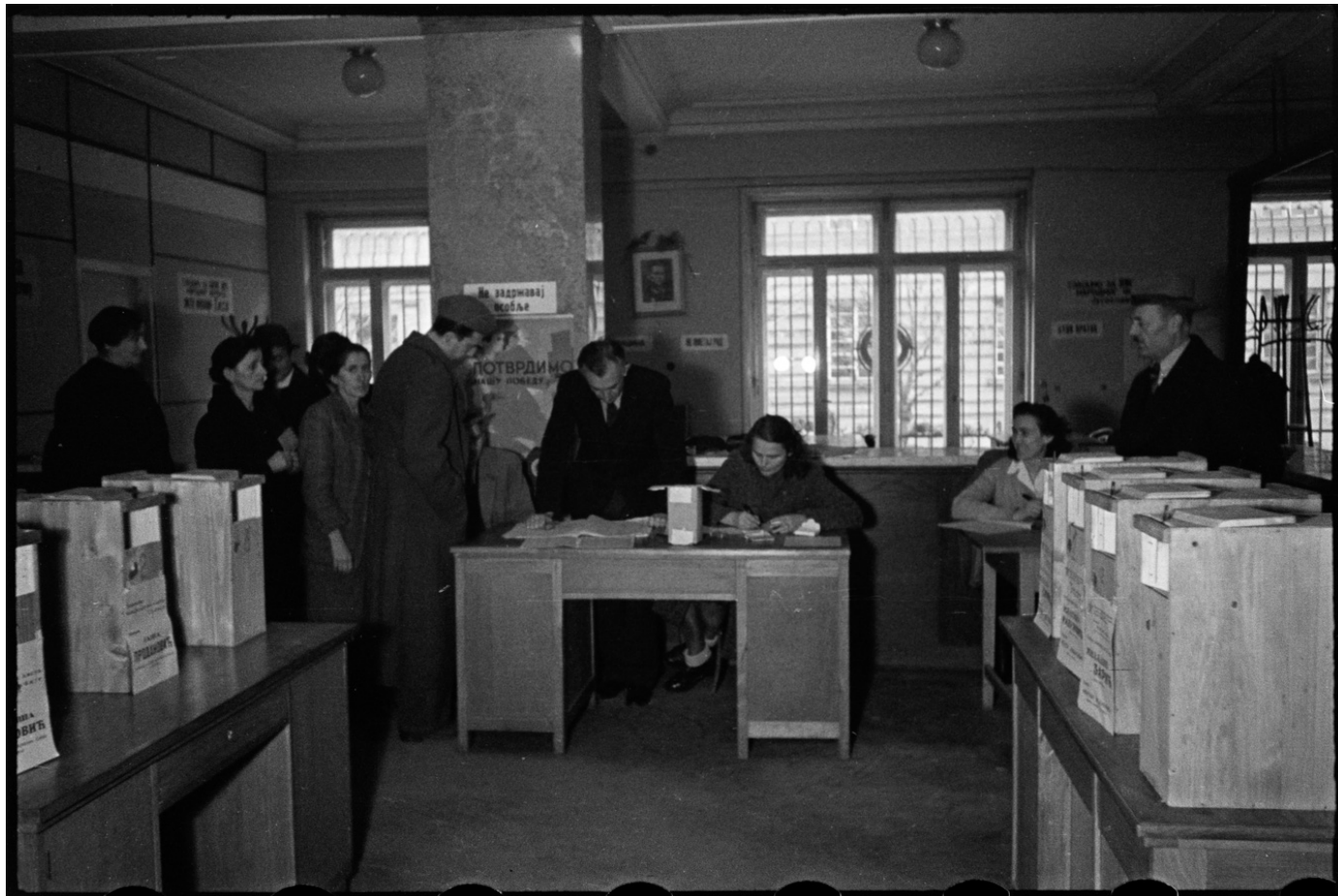
Доношење устава из 1888. године, који је у пуном капацитету примењиван након 1903. године, представљало је кључну модернизацију политичких процеса и парламентаризма у Србији на прелазу из 19. у 20. век

Након избора проглашена је Федеративна Народна Република Југославија и заведена једнопартијска диктатура. Овај догађај је означио насилни прекид вишедеценијског развоја грађанског парламентаризма у Србији.

Вратимо се неколико деценија уназад: Када је и како уведен грађански парламентаризам у Србији? Доношење устава из 1888. године, који је у пуном капацитету примењиван након 1903. године, представљало је кључну модернизацију политичких процеса и парламентаризма у Србији на прелазу из 19. у 20. век. Устав је

Пише: Павле Јеремић
четвртак, 14 март 2024 13:32

рађен по угледу на тада најсавременија демократска стремљења и по први пут је уведен **грађански парламентаризам**. То је у пракси значило да је у Србији још пре 136 година донета одлука да је народ једини носилац политичког суверенитета у држави.

Млада српска држава кренула је крупним корацима у сусрет демократији. У наредним деценијама долази до укореењивања демократских процедура, и стварања јако широког спектра политичких опција на простору Србије и Краљевине СХС

Теме изборних услова и механизми за побољшање спровођења демократске воље народа били су у центру пажње, **као и данас, скоро век и по касније**. Устав је по први гарантовао непосредно и тајно гласање, а такође је и смањен изборни цензус у циљу повећања репрезентативности гласача. Прокламована је слобода штампе, зборова и удруживања. Било је речи и о децентрализацији, која је данас једна од најбитнијих нерешених проблема у Србији. Уведен је висок степен локалне самоуправе. Сви ови

Пише: Павле Јеремић
четвртак, 14 март 2024 13:32

потези представљали су извесну демократску револуцију у српском политичком животу, и најављивали су брз напредак ка **потпуној модернизацији и демократизацији изборног процеса и политичког система.**

Млада српска држава кренула је крупним корацима у сусрет демократији. У наредним деценијама долази до укореења демократских процедура, и стварања јако широког спектра политичких опција на простору Србије и Краљевине СХС. Уз све мањкавости развојне фазе парламентаризма које су дошле као последица вишевековног живота у ауторитарним системима Османског царства и Аустро-Угарске, напредак је био заиста видљив. Парламентарне традиције и вишестраначки систем значајно су подигли политичку културу становништва.

Забрана рада и гашење опозиционих странака које су се залагале за демократски начин владавине, хапшења, малтретирање и претње сваком виду критике новог режима довеле су до брзог успостављања страховладе једне партије - Комунистичке партије Југославије.

Како је период након 1945. утицао негативно на став према вишестраначју, али и свему националном? Забрана рада и гашење опозиционих странака које су се залагале за демократски начин владавине, хапшења, малтретирање и претње сваком виду критике новог режима довеле су до брзог успостављања страховладе једне партије - Комунистичке партије Југославије. Укидање основне тековине модерних грађанских држава - **права да сваки појединац бира и буде биран** започет је дугорочан процес апсолутног разграђивања свести о важности грађанског парламентаризма и националне демократије. Једна партија, оличена у Политичком бироу Централног комитета КПЈ, и једној личности Јосипу Брозу сада се питала о апсолутно свим питањима у држави, и успоставила је потпуну контролу над друштвом.

Пише: Павле Јеремић
четвртак, 14 март 2024 13:32

Континуитет уништавана грађанског парламентаризма и стратешка примитивизација политике

Пише: Павле Јеремић
четвртак, 14 март 2024 13:32

...ва

Пише: Павле Јеремић
четвртак, 14 март 2024 13:32

